

Rozpadne se Rusko znovu?

NI nationalinterest.org/blog/will-russia-break-again-206623

7. července 2023

Vladimir Putin a centrální moc Moskvy byli oslabeni vzpourou Jevgenije Prigožina. Skutečnost, že Prigožin a jeho vzbouřené jednotky nebyli potrestáni, povzbudí ostatní, aby zpochybnili Putinovu autoritu. Rusko může docela dobře upadnout do vnitřního zmatku, který by zahrnoval nové kolo odtržení konstitučních republik podobných tomu v roce 1991. Tvůrci politik ve Washingtonu a dalších hlavních městech Svobodného světa se musí na tuto možnost připravit.

Putin se pro ruský lid nespínil. Po čtyřadvaceti letech Putinovy vlády zůstává Rusko daleko za Evropou jak ve svobodě, tak v prosperitě . A dále zaostávat . Nyní žádá Rusy, aby zemřeli ve válce proti mírumilovným bratrům Slovanům a ještě více trpěli kvůli zahraničním ekonomickým sankcím.

Neuspěl ani pro zkorumpovanou kliku , která ovládá ruské bezpečnostní, vojenské a ekonomické páky moci. Válka na Ukrajině proměnila Rusko ve vyděděnskou zemi a většina z nich utrpěla sankce a zmrazení majetku ze strany zemí Svobodného světa.

Putin se také zdá slabý. Na Ukrajině prohrává. Před jeho invazí na Ukrajinu byla ruská armáda vnímána jako druhá na světě, za Spojenými státy. Nyní je považováno za druhé ve východní Evropě, dokonce za Ukrajinou. Prigožinovi žoldáci doma bez jediného výstřelu dobyli jedno z klíčových ruských vojenských center; několik ruských vojenských vůdců čekalo a sledovalo, než si zvolili stranu režimu; a Putin neměl moc potrestat Prigožina a jeho vzbouřence.

Toto prostředí nespokojenosti a slabosti pravděpodobně podnítl další mocenské výzvy. Možná od jiného vojáka. Nebo prostřednictvím obnoveného separatismu mezi ruskými republikami.

Rusko je mnohonárodnostní impérium. V průběhu staletí se moskevské velkovévodství rozšířilo dobýváním národů v Evropě a Asii. Ale tyto národy nezapomněly na svou národní identitu a sny o svobodě, podobně jako národy kdysi součástí Rakouska-Uherska nebo Jugoslávie.

Separatistická hnutí v Rusku byla silná, ale nakonec neúspěšná v roce 1917, kdy Rusko prohrávalo v první světové válce, a neschopný a zkorumpovaný carský režim měl malou podporu veřejnosti. Byli úspěšní v roce 1991, kdy se patnácti republikám, včetně Ukrajiny, Pobaltí a Kazachstánu, podařilo odtrhnout poté, co Sovětský svaz prohrál afghánskou válku a ekonomicky selhal.

Velké ztráty na životech a pokladech Ruska v ukrajinské válce, izolace a sankce ze strany Svobodného světa a oslabení ústřední autority Moskvy vytváří podmínky, v nichž se pravděpodobně znovu prosadí separatistické tendence. Zejména proto, že ruské menšiny zemřou na Ukrajině třicetkrát častěji než Rusové.

Dvacet jedna ruských republik již má právní konstrukci, kterou potřebují k odtržení. Každý má svou vlastní ústavu, zákonodárny sbor, prezidenta nebo premiéra, soudní systém, vlajku a hymnu. Existují samozřejmě rozdíly, pokud jde o jejich historii, geografii a přírodní zdroje. Některé jsou na ruských hranicích a jsou bohaté na zdroje, jako Čečensko a další kavkazské republiky, Tyva, Karélie a Sakha. Jiné jsou v oblasti Volhy, vnitrozemské, ale mají strategickou polohu a přírodní zdroje a jsou domovem velkého počtu muslimů a buddhistů, jako jsou Tatarstan, Kalmukya a Mordovia.

Nová vlna odtržení ruských republik může být mírová jako první vlna v roce 1991. Nebo může vést k vleklé občanské válce, jako byla ta v Jugoslávii.

Na rozdíl od tvrzení konspiračních teoretiků v Moskvě, a je jich mnoho, současné problémy Ruska nejsou důsledkem zlých spiknutí v cizích hlavních městech. Jsou výsledkem Putinovy politiky, která je

zkorumpovaná a utlačovatelská doma a revizionistická a expanzivní v zahraničí.

Tvůrci politik USA a Svobodného světa se přesto budou muset zabývat třemi ožehavými problémy.

Za prvé, jak reagovat na požadavky ruských republik usilujících o sebeurčení po uznání.

Za druhé, jak zajistit, aby během nepokojů nebylo použito 6000 ruských jaderných zbraní. Matthew Kroenig upozornil na možnost, že Rusko může zažít první jadernou občanskou válku .

Za třetí, jak odradit čínské zabírání půdy na Sibiři bohaté na přírodní zdroje. Současné hranice byly stanoveny teprve před 160 lety, kdy byla slabá Čína nucena postoupit silnému Rusku 350 000 čtverečních mil Sibiře (více než Texas, o něco méně než Egypt). Dnes je poměr sil obrácený. A to zejména z hlediska počtu obyvatel v příhraničním regionu, kde 6milionová ruská populace čelí 90 milionům Číňanů .

Nové kolo odtržení ruských republik se dnes může zdát přitažené za vlasy. Ale stejně tak i první kolo ve své době. Pro tuto možnost je důležité připravit možnosti politiky.

Dan Negrea je vrchním ředitelem Centra svobody a prosperity při Atlantic Council. Působil na ministerstvu zahraničí USA jako člen úřadu pro politické plánování ministra a jako zvláštní zástupce pro obchodní a obchodní záležitosti.

Obrázek: Shutterstock.